

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПРОСВЕТНОГ ИНСПЕКТОРА за 2024. годину

I. Правни основ за подношење извештаја

Извештај о раду подноси се у складу са одредбама члана 20а Закона о просветној инспекцији и члана 44 Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник Републике Србије“, бр. 36/2015, 44/2018 – др. закон и 95/2018) који прописује да се годишњи извештај о раду доставља Координационој комисији за инспекцијски надзор Владе ради давања сагласности до 1. марта текуће године за претходну годину, као и да се исти објављује на званичној интернет страници инспекције.

Како се годишњи план инспекцијског надзора доноси за школску, односно радну годину, на основу одредаба Закона о просветној инспекцији („Службени гласник Републике Србије“, бр. 27/2018), просветни инспектор годишњи извештај о раду подноси Министарству просвете РС сходно наведеној одредби, за претходну школску/радну годину, односно 2023/2024./радну 2024 годину.

II. Правни основ за вршење надзора

Законом о просветној инспекцији уређени су, поред осталог, послови просветне инспекције, овлашћења просветног инспектора, као и поверавање послова инспекцијског надзора.

У вршењу инспекцијског надзора просветни инспектор врши поверене послове над применом следећих прописа:

- **Закон о основама система образовања и васпитања** („Службени гласник Републике Србије“, број 88/2017, 27/2018 - други закон, 27/2018 (II) - други закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)

- **Закон о предшколском васпитању и образовању** („Службени гласник Републике Србије“, број 18/2010, 101/2017, 113/2017 - други закон, 10/2019 и 129/2021)

- **Закон о основном образовању и васпитању** („Службени гласник Републике Србије“, број 55/2013, 101/2017, 27/2018 - други закон, 10/2019, 129/2021, 129/2021-I - други пропис, 92/2023 и 19/2025)

- **Закон о средњем образовању и васпитању** („Службени гласник Републике Србије“, број 55/2013, 101/2017, 27/2018 - други закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021 - други закон, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)

- **Закон о дуалном образовању** („Службени гласник Републике Србије“, број 101/2017, 6/2020 и 76/2023)

- **Закон о уџбеницима** („Службени гласник Републике Србије“, број 27/18 и 92/2023 - др. закон);

- **Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије** („Службени гласник Републике Србије“ број 27/2018, 6/2020, 129/2021 - други пропис и 76/2023)

- **Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму** („Службени гласник Републике Србије“, број 30/10)

- **Подзаконски и други аката донети на основу наведених закона**, који уређују организацију и начин рада субјеката надзора: установа предшколског васпитања и образовања, установа основног и средњег образовања и васпитања и послодаваца за учење кроз рад ученика.

III. Подаци о превентивном поступању

1. Обавештавање јавности

У складу са одредбама Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник Републике Србије“, бр. 36/2015, 44/2018 – др. закон, 95/2018 и 92/2023), ради остваривања циља инспекцијског надзора, Сектор за инспекцијски надзор Министарства просвете, науке и технолошког развоја је превентивно, кроз обавештавање јавности и субјеката надзора, реализовао следеће активности:

- на званичној интернет-страници Министарства објављивани су прописи над чијом се

применом врши надзор преко просветних инспектора;

- на исти начин објављене су контролне листе које се примењују у поступку редовног инспекцијског надзора;

- на интернет-страници Министарства објављени су годишњи планови инспекцијског надзора за предшколске установе, установе основног и средњег образовања и васпитања за школску 2023/2024. годину, усвојени одлуком координационе комисије;

- на истој страници објављен је извештај о раду и показатељима делотворности инспекцијског надзора;

- на интернет-страници општина објављени су права и дужности просветног инспектора, план инспекцијског надзора, контролне листе и годишњи извештај са показатељима делотворности инспекцијског надзора.

2. Стручна и саветодавна подршка

Превентивно деловање просветног инспектора се огледало у 2024. години кроз свакодневно пружање стручне и саветодавне подршке субјектима надзора, установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, запосленима у установама, ученицима, родитељима и другим заинтересованим лицима, те указивање на образовање одраслих и рад Центра за стручно образовање.

Просветни инспектор је у свом раду, приликом надзора, превентивно деловао и тако што је у записницима о инспекцијском надзору, поред наложених мера, вршио и указивање, препоручивање или предлагање одређеног чињења, односно нечињења.

Саветодавна и стручна подршка пружана је током целе 2024. године корисницима седамнаест надзираних субјеката, а ради заштите законитости рада установа.

III. Подаци о извршеним инспекцијским надзорима

У извештајном периоду просветни инспектор поступао је у укупно 66 предмета надзора – редовних, ванредних и контролних.

1. Редовни надзори

У календарској 2024. години реализовано је шеснаест редовних теренских инспекцијских надзора (8 самосталних, а 8 у сарадњи са републичким инспекторима) у вези припремљености установа за рад у школској/радној 2023/2024. години, где су у осам случајева били издавани налози, а у осам је надзор окончан без њиховог изрицања.

Предмети редовних надзора утврђени су у складу са контролним листама:

- 1) обављање делатности установе
- 2) општа акта установе
- 3) органи установе
- 4) извештаји о раду установе
- 5) планирање и програмирање рада установе
- 6) упис деце/ученика, формирање одељења/група
- 7) права детета/ученика, оцењивање ученика
- 8) евиденција и јавне исправе
- 9) избор уџбеника
- 10) радни односи и радноправни статус запослених и
- 11) примена закона о заштити становништва од изложености дуванском диму.

Укупан број наложених мера код редовних надзора био је двадесет седам и упућено је седамнаест препорука.

2. Ванредни надзори

У извештајном периоду извршено је 50 ванредних-саветодавних инспекцијских надзора, као и три контролна. Десет надзора извршено је у координацији са републичким инспекторима.

Предузето је 62 саветодавна инспекцијска надзора, без издавања налога.

3. Контролни надзори

Извршена су 3 контролна инспекцијска надзора, на који начин је утврђено да су надзирани субјекти поступили по налогу инспектора, те је поступак окончан без доношења решења.

Сви надзори, редовни и ванредни, извршени су у теренском и канцеларијском делу, уз уредно обавештавање субјеката, у складу са законом и планом и програмом Министарства. Њиховим предузимањем у потпуности је извршен и План инспекцијског надзора за 2024. годину.

4. Превентивни надзори

Током 2024. године обављене су 62 службене саветодавне посете у циљу превентивног деловања инспекције.

5. Посебно о предметима надзора

У четири случаја, инспекцијским надзором утврђивана је испуњеност услова за верификацију установе, а у два је била проверавана веродостојност јавних исправа.

III. Оцена нивоа законитости поступања надзираних субјеката

На основу увида у контролне листе и провером навода методом случајног узорка уочено је да се поштује законитост рада установе код већине надзираних субјеката.

При редовним инспекцијским надзорима код надзираних субјеката утврђене су неправилности и незаконитости у пословању и поступању јер установе не поседују мрежу школа сем ОШ „Милан Илић Чича“ Аранђеловац. Неколицина школа није верификована у складу са важећим законским прописима. По свим утврђеним недостацима наложене су мере у складу са Законом.

Код више надзираних субјекта је утврђено да се не поштује Правилник о садржају и начину вођења евиденције, на шта је указано током редовног надзора и ови недостаци су делимично отклоњени на лицу места. Такође је код једног субјекта утврђено да не поштује одредбе закона при запошљавању, односно, да су у уговорима о раду запослених наведени чланови закона који не одговарају чињеничном стању. Ове су неправилности такође отклоњене.

У Предшколској установи „Дуга“ Аранђеловац смањен је број неправилности у односу на претходну годину. У редовном надзору наложена је мера усклађивања уговора о делу Снежане Пантић, која је при контролном надзору утврђена као спроведена. Такође је утврђено да се незаконито примај новац по основу такозваног „спортића“, те да ову активност изводе неовлашћена и неидентификована лица, бесправно улазећи у простор установе. Утврђено је да се готовински прима новац за потребе обављање активности са децом по плану и програму, као и за потребе набављања убруса, а све без документације као доказа о пријему. Поводом тога су наложене мере, те је забрањено вршење свега наведеног док се поступак не уреди у складу са законом. Неправилности су отклоњене у тренутку уручења записника инспектора.

У сарадњи са грађевинским инспектором је саветодавно код 14 надзираних субјеката извршен увид у стање објеката, а по налогу Министарства (уступљени послови).

На основу утврђеног чињеничног стања и мерила из контролних листи, утврђен је следећи ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом:

- **незнатан степен ризика – 12 надзираних субјеката**

- **низак степен ризика – 4 надзирана субјекта**

Код два надзирана субјекта одрађена верификација нових смерова.

У два предмета, у сарадњи са републичким инспекторима извршена је по захтеву Министарства унутрашњих послова контрола тачности стручне спреме запослених.

IV. Нерегистровани субјекти

На територији општине Аранђеловац има нерегистрованих субјеката који се баве образовно-васпитним радом. Такође, утврђен је проблем непостојања мрежа основних школа, на који је указано локалној самоуправи, и то председнику општине и Одбору за просвету, као и Активу директора.

На састанку са помоћником министра, Миланом Пашићем, присутни су извештени о предње изложеним проблемима. До састављања овог извештаја, просветном инспектору нису достављени подаци о поступању наведених субјеката тим поводом, нити су му достављене смернице или додатна упутства за сопствено поступање.

V. Координација инспекцијског надзора

Из разлога посебности области надзора из надлежности других инспекцијских служби, у извештајном периоду обављен је мали број заједничких надзора са њима.

Конкретно, обављен је једна консултација са подручном јединицом инспектората за рад, један саветодавно-консултативни рад са буџетском инспекцијом и један саветодавно-консултативни разговор са подручном јединицом санитарне инспекције у саставу Шумадијског управног округа у Крагујевцу. Са грађевинским инспектором у саставу ове локалне самоуправе обављено је шеснаест саветодавно-консултативних разговора.

VI. Законитост и правилност рада просветног инспектора

При поступању су поштовани сви прописани рокови.

Током 2024. године није било другостепених поступака, нити управних спорова.

Притужби на рад инспекције није било.

VII. Стручно усавршавање и обуке

Просветни инспектор присуствовао семинару, организованом марта 2024. године од стране Министарства просвете, а у вези иновацијама у просвети, примени закона у области образовања и заштите права ученика, те њиховим изменама и допунама. Инструкције Министарства су у потпуности примењиване.

Просветни инспектор

Љиљана Бошковић,
дипл. правник